

Oplegnotitie

Digitaal Stelsel
Omgevingswet

Onderwerp	Oplegnotitie UIVO-I – Werkpakket 2 – Ketenprocessen
Agendanummer	
Akkoord indiener	Joyce de Jong
Actiehouders	Ernst Koperdraat, George Rouhof en Roland Willemsen
Datum	02-03-2018

Contactpersoon

Ernst Koperdraat

M

Ernst.Koperdraat@kinggemeenten.nl

T 06-51814172

Datum

2 maart 2018

Aanleiding

De komst van de Omgevingswet wordt door de rijksoverheid getypeerd als één van de grootste wetgevingsoperaties sinds de Grondwet van Thorbecke (1848). Tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water worden gebundeld in één wet, vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) en een beperkt aantal Ministeriële Regelingen (MR's). Daarmee worden de regels voor de leefomgeving eenvoudiger en samenhangender voor burgers, bedrijven én overheden.

Om iedereen ook echt te laten profiteren van die vereenvoudiging en betere samenhang, moeten overheidsorganisaties ook anders gaan (samen)werken. De wetgeving schept daarvoor belangrijke condities, bijvoorbeeld door bevoegdheden te verplaatsen (bevoegd gezag: gemeente, tenzij...) en wettelijke procedures te versnellen (besluit in 8 weken, tenzij...). Maar, de leefomgeving stopt niet bij de gemeentegrens: complexe aspecten als herrie, stank en watervervuiling houden zich niet aan grenzen. Om dergelijke aspecten zorgvuldig te betrekken in het maken van een ruimtelijk plan, het geven van toestemming voor een activiteit, of het houden van toezicht daarop, is specialistische kennis nodig en een (gemeente-, regio-, of zelfs provincie-) grens overstijgende blik. Dit betekent dat 'de gemeente' weliswaar vaak het aanspreekpunt is voor activiteiten in de leefomgeving, maar dat 'achter' dat gemeentelijke loket andere bestuursorganen, zoals de rijksoverheid, provincies en waterschappen en specialistische uitvoeringsorganisaties zoals omgevingsdiensten en veiligheidsregio's vanuit hun eigen wettelijke taken en bevoegdheden bijdragen moeten leveren aan de producten en diensten die door de gemeente worden geleverd aan belanghebbenden.

Door het aanwijzen van - zoveel mogelijk - één aanspreekpunt én het sneller en samenhangend geven van duidelijkheid over wat op welke plek wel of niet is toegestaan, breekt de Omgevingswet met de huidige praktijk waarin regelmatig meerdere overheden, los van elkaar, in lange procedures antwoord moesten geven op die vraag.

Bijlagen 15

- 1a - Beslisnotitie deliverable Ketenprocessen – v1.06
- 1b - Interbestuurlijke Procesketens – v1.0 2017-11-13
- 1c - Interbestuurlijke Procesketens in ArchiMate exchange formaat – v1.0 2017-11-13
- 2a - Beslisnotitie deliverable Producten- en Dienstencatalogus Omgevingswet – v1.05
- 3a - Beslisnotitie deliverable Zaaktypecatalogus Omgevingswet – v1.05
- 4a - Beslisnotitie deliverable Samenwerkingsruimte en Zaakgericht Samenwerken – v1.05
- 4b - Verkenning Behoeftes Samenwerkingsruimte - v1.05 2017-02-09
- 4c - Samenwerkingsruimte Aggregatie Eisen en Wensen - v1.05 2017-02-09
- 4d - Samenwerkings-Infoarchitectuur – v1.05 2017-11-14
- 5a - Beslisnotitie deliverable Digitale Duurzaamheid – v1.05
- 5b - Rapport Archief functies in het Stelsel Omgevingswet - v1.05 2017-10-26
- 6a - Beslisnotitie deliverable Meervoudig Bronhouderschap – v1.0
- 6b - Convenant Meervoudig bronhouderschap - v1.0 2017-10-30
- 7 - Case Omgevingswet Recreatiecentrum v1.0
- 8 - Ketenprocessen - workshop presentatie v1.0 2017-10-31

www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl

Dienstengerichte architectuur

De Omgevingswet stelt 'de klant centraal': belanghebbenden, waaronder initiatiefnemers (burgers, bedrijven, instanties), treffen één overheid die snel en consistent (digitaal) antwoord geeft op vragen die worden gesteld. Dit betekent echter geenszins dat er steeds maar één overheidsorganisatie is die zelfstandig het volledige antwoord geeft op elke gestelde vraag. De Omgevingswet benoemt weliswaar zo helder mogelijk het bevoegd gezag waar een initiatiefnemer of belanghebbende voor het stellen van een vraag moet aankloppen (in de meeste gevallen: de gemeente), maar bakent tegelijkertijd duidelijke verantwoordelijkheden af voor andere overheidsorganisaties in het beantwoorden van 'meervoudige vragen' (lees: vragen die betrekking hebben op meer dan één activiteit).

Effectief betekent het, dat er voor (vrijwel) elke vraag één - coördinerend - bevoegd gezag is, maar dat aspecten van die vraag worden beoordeeld door andere overheidsorganisaties of uitvoeringsorganisaties.

Overheden die samen werken aan het beantwoorden van een vraag, doen dit door producten en diensten bij elkaar af te nemen en niet door één gezamenlijk proces uit te voeren. De reden hiervoor is dat er geen gezagsverhouding bestaat tussen het bevoegd gezag en de overheidsorganisaties die adviseren over en/of instemmen met het uiteindelijke antwoord dat het bevoegd gezag geeft op de gestelde vraag.

Standaardisatie

Een initiatiefnemer zet een proces in gang. Bij meervoudige of complexe initiatieven wordt een interbestuurlijke procesketen geïnitieerd, met koppelvlakken tussen de diverse bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties.

Voor een goed functionerende procesketen is het van belang dat partijen op de interbestuurlijke koppelvlakken dezelfde uniforme taal spreken met betrekking tot de ketens van processen, de onderling te leveren producten en diensten, zaaktypen, zaakgericht werken en de voortgang. En het vraagt procesafspraken met betrekking tot archivering en duurzame toegankelijkheid.

Ook als de procesgang binnen elke organisatie (een beetje) anders is, kan door standaardisatie op die koppelvlakken toch eenvoudig over een zaak worden gecommuniceerd.

De deliverables van UIVO-I Werkpakket 2 – Ketenprocessen dragen bij aan de set van landelijke standaards en procesafspraken voor interbestuurlijke samenwerking in de geest van de Omgevingswet. De op te leveren deliverables zijn 'work in progress'. Op basis van het uitgewerkte concept en methodiek kunnen de deliverables in de periode tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet meegroeien op het ritme van de ontwikkelingen van de Omgevingswet en het DSO.

Opdracht UIVO-I WP2 – Ketenprocessen

In het programma 'Aan de slag met de Omgevingswet' werken gemeenten (VNG), provincies (IPO), waterschappen (UvW) en het Rijk samen aan het ondersteunen van overheden bij de invoering van de Omgevingswet. Een belangrijke ambitie

van het programma is interbestuurlijke samenwerking en integraal werken te stimuleren en faciliteren. Binnen het project UIVO-I (Uitwerking Informatie Voorziening Omgevingswet - Interbestuurlijk), één van de projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel voor de Omgevingswet (DSO), is het fundament gelegd voor de wijze waarop de verschillende overheden en uitvoeringsorganisaties (digitaal) samenwerken in de uitvoering van taken die de Omgevingswet hen heeft toebedeeld.

De bijdrage van UIVO-I Werkpakket 2 – Ketenprocessen aan het totale UIVO-I resultaat bestaat uit de volgende deliverables, die in samenhang met elkaar en in relatie tot de andere UIVO-I werkpakketten zijn ontwikkeld:

1. Set uniforme interbestuurlijke **ketenprocesbeschrijvingen**
2. **Producten- en Dienstencatalogus** interbestuurlijke procesketens voor de Omgevingswet (t.b.v. de bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties)
3. Uitgewerkte **Zaaktype Catalogus** Omgevingswet
4. Verkenning Behoefte **Samenwerkingsruimte**, verder uitgewerkt in een **Globaal Ontwerp** (op architectuurniveau) van **Benodigde Voorzieningen** voor het interbestuurlijk samenwerken, aangevuld met spelregels voor **Zaakgericht Samen Werken**
5. Procesafspraken voor **Digitale Duurzaamheid** (archivering) in de interbestuurlijke procesketens
6. Procesafspraken rondom **Meervoudig Bronhouderschap**

Elke deliverable is voorzien van een beslisnotitie en een voorstel voor beheer- en doorontwikkeling. De deliverables 1 t/m 3 worden aangeboden met als doel om ze interbestuurlijk in het OGB vast te laten stellen als standaard.

Work in progress

De Omgevingswet en het DSO zijn nog volop in ontwikkeling. Dat heeft als consequentie dat er op onderdelen nog nader in te vullen en uit te werken 'witte vlekken' bestaan. Dat geldt ook voor de deliverables van UIVO-1 Werkpakket 2: het is work in progress. Het is van groot belang dat de hierboven opgesomde deliverables worden doorontwikkeld in het ritme waarin het Stelsel Omgevingswet en het DSO zich doorontwikkelen, zodat de deliverables bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021 gereed zijn voor een succesvolle uitvoering.

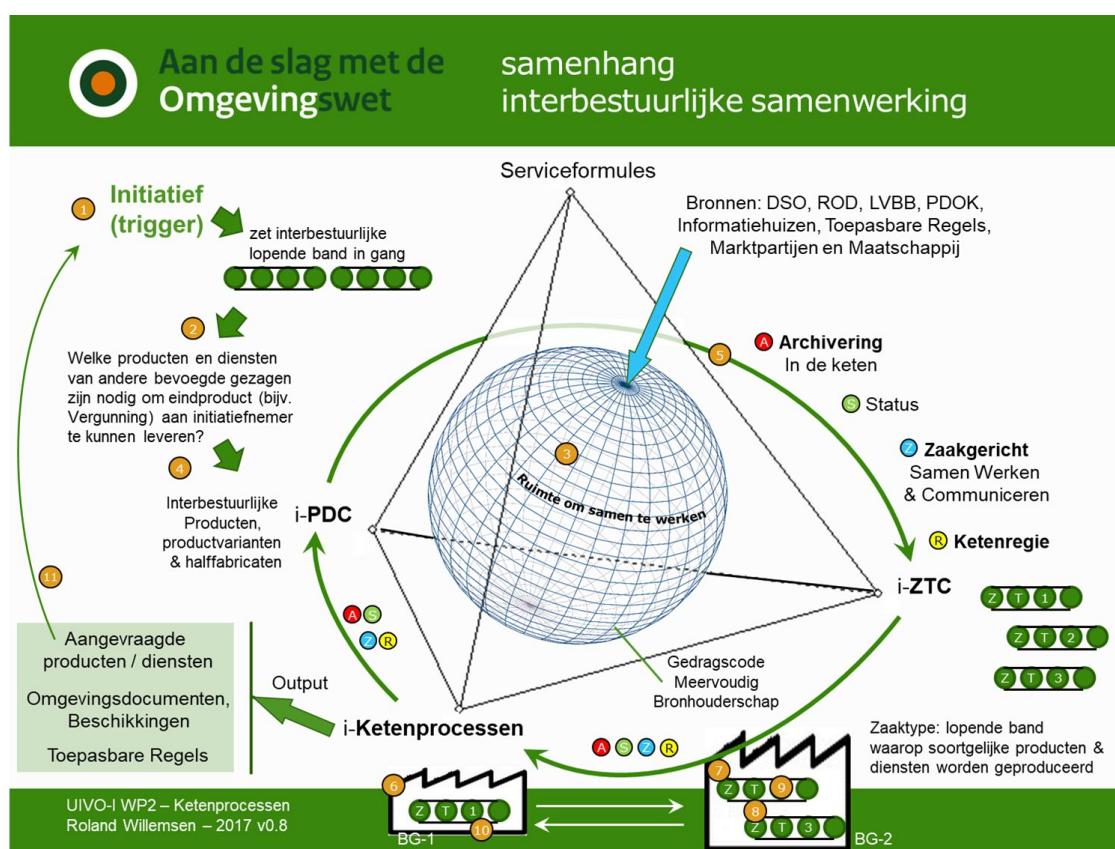
Afstemming met DSO, koepels en achterban

De werkpakkettrekkers, kernteam en eerste ring projectteamleden binnen UIVO-I Werkpakket 2 hebben actief verbindingen gelegd met vertegenwoordigers van alle bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties. In deze zgn. tweede ring hebben ruim 200 mensen kennisgenomen van de conceptproducten, o.a. tijdens ateliersessies. De review commentaren zijn door het kernteam geanalyseerd en verwerkt in de nu opgeleverde deliverables. Naarmate de ontwikkeling van de deliverables vorderde zijn (ook) de contacten met de koepels, stelselarchitecten en DSO geïntensiveerd.

Aan de projectleider van het project Procesmatig Borgen Standaarden (DSO-PR07) is gevraagd te adviseren bij het opstellen van de beslisnotities bij deliverables 1 t/m 3.

Interbestuurlijke Samenhang der Dingen

De deliverables van werkpakket 2 worden u aangeboden als aparte producten, maar er is zeker sprake van samenhang tussen de deliverables. In onderstaande figuur is de samenhang grafisch weergegeven en onder de figuur wordt dit toegelicht.

De cijfers en letters verwijzen naar de figuur hierboven:

1. De initiatiefnemer zet de interbestuurlijke 'lopende band' in gang.
2. Op basis van locatie en activiteiten kan worden bepaald welke producten / diensten van andere bevoegde gezagen en/of uitvoeringsorganisaties nodig zijn om het eindproduct, bijvoorbeeld een omgevingsvergunning, te kunnen leveren.
3. De betreffende bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties werken zoveel mogelijk samen om binnen de wettelijke termijnen te komen tot een integraal eindproduct. In de verkenning Samenwerkingsruimte en globaal ontwerp van de benodigde voorzieningen zijn de eisen en wensen uitgewerkt ten behoeve van de ruimte om samen te werken.
4. In de interbestuurlijke Producten en Diensten Catalogus zijn de producten (varianten) en 'halffabricaten' op een uniforme manier beschreven.

Voorbeeld van eindproduct en halffabricaat: de Provincie wijst jaarlijks zwemwater aan (eindproduct) en heeft daarvoor de waterkwaliteitsmetingen van het Waterschap nodig. Wat voor het Waterschap een product is, is voor de Provincie een halffabricaat in het proces om te komen tot een besluit.

5. In de Zaaktypen Catalogus is uitgewerkt welke 'lopende banden' (zaaktypen) nodig zijn voor het produceren van de gevraagde producten en 'halffabricaten'.
 6. In het hoofdketenproces vindt de assemblage plaats van alle deelproducten en halffabricaten. In de deliverable Ketenprocesbeschrijvingen zijn de procesketens op hoofdlijnen uitgewerkt en de interbestuurlijke koppelvlakken beschreven.
 7. Producten en diensten van procesketenpartners vormen halffabricaten voor het hoofdproces.
 8. Voor de ketenpartner kan het echter een volledig en afgerond product of dienst zijn.
 9. Onderdelen van de werkprocessen kunnen zijn uitbesteed aan bijvoorbeeld een omgevingsdienst of veiligheidsregio.
 10. Alle besluiten, adviezen en instemmingen worden ingevoegd op het hoofdketenproces.
 11. Uiteindelijk levert de procesketen een eindresultaat op dat moet worden gecommuniceerd met de initiatiefnemer, het Register Omgevingsdocumenten (ROD, LVBB) en o.a. Publieke Dienstverlening Op de Kaart (PDOK). Het eindresultaat is tevens een omgevingsdocument of beschikking. Indien het eindresultaat betekent dat op een bepaalde locatie andere beperkingen gaan gelden, leidt dat ook tot aanpassing van de Toepasbare Regels.
- A. Tijdens het ketenproces wordt een zaakdossier opgebouwd en worden bestanden / documenten gearhiveerd.
- Z. In de interbestuurlijke procesketen wordt, in ieder geval op de koppelvlakken tussen organisaties, zaakgericht gewerkt en zaakgericht gecommuniceerd.
- S. Een voordeel van zaakgericht werken en communiceren is dat de initiatiefnemer op de hoogte kan worden gehouden met behulp van statusinformatie.
- R. Om het hele ketenproces van idee tot beschikken in goede banen te kunnen leiden is ketenregie nodig.

Het tetraëdermodel dat PDC, ZTC en Ketenprocessen verbindt wordt compleet gemaakt met de serviceformules die zijn uitgewerkt om te komen tot een betere dienstverlening. De gedragscode Meervoudig Bronhouderschap heeft als doel: een betere en tijdige interbestuurlijke afstemming door samen te werken.

In de overkoepelende rapportage van UIVO-I is in de figuur 'van benadering naar deliverables' aangeduid waar de deliverables van Werkpakket 2 bijdragen aan het werken *in de geest van de omgevingswet*.

In UIVO-I WP2 bijlage 7 - Case Omgevingswet Recreatiecentrum v1.0 is in case vorm het initiatief voor de realisatie van een recreatiecentrum beschreven. In de tekst worden verwijzingen gemaakt naar producten/diensten en zaaktypen die in de interbestuurlijke procesketens een rol spelen om te komen tot een 'Ja' voor het initiatief.

Bijdrage van de deliverables aan de kernpunten van het BIT advies

De deliverables dragen bij aan de manier van werken die het BIT advies wenst.

- **Complexiteitsreductie:** één uniforme taal (PDC en ZTC) die Bevoegde Gezagen en uitvoeringsorganisaties gebruiken om onderling zaakgericht samen te werken. Aan de hand van de Ketenprocessen weten alle ketenpartners waar de interbestuurlijke koppelvlakken zitten en zijn de interbestuurlijke procesketens inzichtelijk gemaakt. De Ketenprocessen als uitgangspunt nemen voor de DOP's, bevoegd gezag deel, draagt bij aan de uniformiteit in de (stelsel) architecturen.
- **Interbestuurlijke Samenwerking en gebruikersbetrokkenheid:** Samen met alle koepels is de verkenning Behoeftesamenwerkingsruimte uitgevoerd. In aanvulling daarop zijn Spelregels voor Zaakgericht Samen Werken en een Globaal Ontwerp (op architectuurniveau) van Benodigde Voorzieningen voor het interbestuurlijk samenwerken opgesteld.
- **Scope en focus:** de deliverables zijn in een kort cyclisch / iteratief proces tot stand gekomen, waarbij telkens de focus is gelegd op een specifiek onderdeel of thema, zoals Digitale Duurzaamheid (archivering) in de interbestuurlijke procesketens en Meervoudig Bronhouderschap. We leveren de deliverables op als samenhangende set en niet als één grote rapportage, zodat focus behouden kan worden bij de doorontwikkeling.